

Bouwen aan de toekomst van kerk en geloven in Twente Zuid

Kwetsbaar, maar met vertrouwen samen op weg!

Aanzetten voor nieuw pastoraalbeleid 2024-2028

“Gaaf uit over de gehele wereld
en verkondigt het Evangelie aan heel de schepping”.

Inleiding

De leden van het pastorale team van de parochies H. Geest - HH. Johannes en Jacobus – De Goede Herder zijn van september 2021 tot juni 2022 in gesprek geweest om te komen tot aanzetten voor nieuw pastoraal beleid voor de komende periode. Hierna volgen de eerste aanzetten voor een visieontwikkeling. Op basis van onderling gesprek, ook in samenspraak met de drie parochiebesturen, zullen keuzes gemaakt moeten worden voor de pastorale toekomst van de RK-kerk en geloven in dit deel van Twente.

Kerk en samenleving zijn voortdurend in verandering. Geloven binnen kerk en parochiegemeenschap is voor velen niet meer vanzelfsprekend. Geloven is meer het privé-domein geworden. De uitspraak: “geloven doe ik wel op mijn eigen manier, daar heb ik de kerk niet voor nodig”, klinkt in allerlei toonaarden in onze tijd. We constateren een afname aan kerkelijke betrokkenheid: bij deelname aan de zondagse eucharistievieringen en de initiatie sacramenten. De cijfers geven aan dat ook een terugloop te zien is van kerkelijke huwelijken en uitvaartvieringen vanuit de plaatselijke kerk. Het is een groot goed dat parochianen allerlei taken en functies vrijwillig vervullen en zo ook het samen kerk-zijn zichtbaar maken. We zien vacatures ontstaan doordat mensen stoppen, gelet op hun leeftijd en dat er onvoldoende nieuwe (jongeren) klaarstaan om taken over te nemen.

Ook het aantal priesters, diakens en pastoraal werkers loopt terug, door emeritaat of pensioen, maar ook omdat bijvoorbeeld pastoraal werkers kiezen voor een aanstelling buiten het parochiepastoraat.

We kunnen constateren dat de kerkelijke krimp een feit is en dat er buiten, maar ook binnen de kerk veel, religieuze onzekerheid bestaat. De Kerk is niet meer het centrum, maar staat veel meer aan de rand van de samenleving. Dit betekent niet het einde van de Kerk. Wel krimp, maar geen kramp. Er is dan wel religieuze onzekerheid, maar tegelijk leeft er in de samenleving en bij mensen een religieus verlangen. De Kerk, christenen, hebben met Jezus en zijn Evangelie een unieke mogelijkheid om aan onrust bij tijdgenoten tegemoet te komen. Geloven helpt ons bij grote vragen rond zin, lijden en dood.

Kortom, er liggen veel pastorale uitdagingen om te bouwen aan de toekomst van de parochies met 12 geloofsgemeenschappen in Twente Zuid.

In dit document worden daarvoor de eerste aanzetten gegeven. In het voorjaar van 2023 zijn daarover gesprekken geweest met de bestuurscommissie en de 3 afzonderlijk parochiebesturen. Gesprekken met leden van de locatieraden en pastoraatgroepen van de 3 parochies vonden in februari 2024 plaats. Het pastorale team heeft mede naar aanleiding van deze gesprekken enkele aanpassingen gedaan, welke in dit document verwerkt zijn.

Hengelo, mei 2024

Het pastorale team

Pastoor J.A.C. Jansen
Pastoraal werkster A. Zoet
Pastor J. Keuben

Op weg naar nieuw pastoraal beleid

Het pastorale beleid is steeds meer grensoverschrijdend. Het pastoraal team denkt, werkt en schrijft beleid voor de drie parochies. Het pastorale team denkt in parochiestructuren, niet in geloofsgemeenschap structuren. Wij zijn immers als één netwerk van twaalf geloofsgemeenschappen afhankelijk van elkaar. Voor de komende beleidsperiode zal de grootste uitdaging zijn om de pastorale en bestuurlijke organisatie in lijn te brengen van de kerkelijke praktijk. De kwetsbaarheid van lokale geloofsgemeenschappen wordt steeds duidelijker, de beperkte pastorale teamkracht en vrijwillige inzet vragen om keuzes in beleid.

We blijven werken aan de kerk van de toekomst. Dat kan niet anders dan afscheid nemen van oude en vertrouwde momenten, we zijn kwetsbaar, maar we hebben ook de ambitie om met hoop perspectief voor de toekomst te bieden.

Het pastorale beleidsplan “Eén lichaam zijn” (2018-2022) loopt af. Voor de komende beleidsperiode omschrijven we onze visie en missie als volgt:

Met hart en ziel voor de Blijde Boodschap onderweg.

De drie samenwerkende parochies in Twente Zuid zien het als hun missie om met hart, ziel en handen te getuigen van de Blijde Boodschap van Jezus Christus. In navolging van Jezus die zegt in het Matheus Evangelie (5,13-16): “Jullie zijn het zout van de aarde. Jullie zijn het licht voor de wereld. Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, zodat zij jullie goede daden kunnen zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel”.

Het doel is om, juist in deze tijd, die opdracht met gelovig vertrouwen op God uit te dragen. Door zichtbaar aanwezig te zijn in de samenleving en door ontmoetingen met mensen onderweg. Zo kan de schat van geloof en traditie worden uitgedragen.

Het doel is om een levend geloof in dit deel van Twente gestalte te geven. We zijn ons bewust van een kleiner wordende kerkgemeenschap, maar we zijn niet zonder ambities. We streven ernaar dat mensen ondersteund worden in het zoeken naar en beleven van geloof, naar verbinding met God en elkaar. Daarbij hoort een actieve deelname aan de geloofsgemeenschap en haar activiteiten. De opdracht (zending en missie) van de Kerk vat Jezus samen in Marcus 16, 15: “Gaat uit over de gehele wereld en verkondigt het Evangelie aan heel de schepping”.

Pastorale Kernwaarden

De drie samenwerkende parochies laten zich kennen als geloofsgemeenschappen die:

- vertrouwen op Gods Liefde
- dienstbaar er zijn voor de naasten
- geïnspireerd zijn door de Heilige Geest
- er zijn met een gelovig hart
- uitnodigend
- betrokken
- samen op weg zijn

Korte beschrijving van de lokale geloofsgemeenschappen van de drie parochies ¹

Parochie De Goede Herder

Hengelo heeft vier geloofsgemeenschappen die zich profileren door eigenheid en veel kleurigheid. Dat komt door de geschiedenis en de beeldvorming. De Lambertusgemeenschap heeft een regionale aantrekkingskracht. Tegelijk zijn er in Hengelo zorgen over de vitaliteit van alle geloofsgemeenschappen. De Goede Herder is wel een parochie waar mensen zijn die op willen staan voor iets nieuws. Zij lijkt een groot potentieel te hebben voor geloofsverdieping. Er is hier nog wel meer te winnen.

Katholiek Hengelo in zijn geheel heeft meer jongeren en jonge gezinnen die nog actief zijn in de kerk. Zij willen wel leren van de kerk. De stad Hengelo als zodanig heeft de meeste potentie om Katholiek leven in de lucht te houden. Een unieke factor, is de Franciscuskerk.

De Lambertusbasiliek

De Lambertusbasiliek heeft de laatste 80 jaar altijd een streekfunctie gehad. Een kerk in het centrum van Hengelo die een brede groep mensen trekt, mensen met diverse nationaliteiten. De liturgie van de Kerk is binnen de Lambertusbasiliek het uitgangspunt voor de vieringen. De Lambertusbasiliek heeft de uitdaging om meer de parochiekerk van Hengelo te worden. Voor de toekomst is deze kerk de plaats van de Eucharistie. Om deze taak nog beter te kunnen vervullen is het nodig dat er een wederzijdse open houding is naar andere geloofsgemeenschappen, vrijwilligers en pastores.

Als eucharistisch centrum zal in deze kerk op zondag en hoogfeestdagen eucharistie gevierd worden.

Franciscuskerk

Een geloofsgemeenschap die omschreven kan worden als “warm katholiek”. Sterk en gevoelig is de gemeenschap in het omzien naar elkaar, met allerlei diaconale activiteiten. Daarnaast ontwikkelt de geloofsgemeenschap activiteiten rond geloofsverdieping en bijeenkomsten rond rouw voor de gehele parochie. Het pastorale team ziet hier kansen voor oecumene, zeker wanneer er een samenwerking komt met de Thabor geloofsgemeenschap. Daarnaast kan deze gemeenschap liturgisch verder ontwikkelen rond thema's en andersoortige vieringen

Thaborkerk

Deze gemeenschap profileert zich in de liturgie qua teksten wat dichterlijk en met tekstuele liederen buiten gekende. Er is nog maar een kleine groep die zich bezighoudt met de liturgie. Het kader, bestaande uit ongeveer 5 personen, is ook al op leeftijd. Dit kleine groepje mensen probeert de boel draaiende te houden. De Beweging Stromend Watergroep geeft eigen kleur aan deze gemeenschap. Bij vieringen wordt de maatschappelijke betrokkenheid ervaren en van belang geacht. Zoals rond thema's als het klimaat en vluchtelingen. De toekomst voor de Thaborgeloofsgemeenschap ligt ons inziens in het samengaan met de Franciscusgeloofsgemeenschap.

Onze Lieve-Vrouw

Een prachtige volkskerk, hartelijk, elkaar kennend en betrokken op elkaar. Evenals de Franciscuskerk is dit een gemeenschap met de meeste oudere parochianen. Deze geloofsgemeenschap is binnen de parochie kwetsbaar. Er zijn zorgen voor de toekomst. De geloofsgemeenschap is betrokken bij ouderen en organiseert daarvoor activiteiten.

¹ Dit zijn weergaves van gesprekken in het pastorale team. Het is daarmee geen compleet uitgewerkte beschrijving van elke gemeenschap.

Parochie H. Geest

De Heilige Geest Parochie omvat veel parochianen van het platteland. Voor Delden geldt dat het wat meer stadse kenmerken heeft, al tref je daar minder andere culturen. Mensen zijn trouw aan de traditie van de kerk en aan familie. Er is een sterke onderlinge verbondenheid in het dorp. Soms zijn er wel dwarsverbindingen met andere dorpen door familiebanden. De parochianen zijn meestal praktisch en pragmatisch. In de parochie gaat het voornamelijk om de liturgie, in het weekend, door de week of op speciale momenten.

In alle geloofsgemeenschappen is de leeftijd van kerkgangers ver boven de 65 jaar is. Dit geldt ook voor de vrijwilligers. Er is een gebrek aan inspirerende vrijwilligers, die over grenzen kunnen kijken. Vrijwilligers zijn over het algemeen moeilijk te enthousiasmeren om iets nieuws te gaan doen. Er bestaat een groot verschil tussen dorps- en geloofsgemeenschap. De kerk dient er te zijn bij rouw en trouw. Het gebouw doet ertoe, die torenspits in het dorp. Maar dat wat het gebouw “draagt”, is van minder belang en dit geeft een spanningsveld. Eigenlijk is de vitaliteit van alle geloofsgemeenschappen in de H. Geest Parochie beperkt en kwetsbaar. Het is nu de tijd om keuzes te maken voor de toekomst van deze zes geloofsgemeenschappen. Het parochiebestuur is zich hiervan goed bewust.

Eind 2018 stelde het bestuur van de Heilige Geest Parochie een “Richtingwijzer voor de Heilige Geest parochie” vast. Het bevat een inventarisatie van de diverse geloofsgemeenschappen en de stand van zaken m.b.t. tot gebouwen, beheer, financiën en vitaliteit. In elke geloofsgemeenschap heeft het bestuur en pastorale team deze notitie besproken en de richting aanwijzer per locatie ingang gezet. De corona pandemie heeft actie vertraagd. Van de kerken in de geloofsgemeenschappen in Bentelo en Beckum werd bekend dat zij gaan sluiten in 2023. De laatste eucharistievieringen waren resp. op 18 maart 2023 en 17 juni 2023.

Delden

Is Eucharistisch Centrum, hier is elk weekend één viering en één viering door de week. Vooralsnog is dit de centrale kerk waar ook de sacramenten gevierd worden. Opvallend is dat het kerkbezoek bij de viering door de week is toegenomen. De locatieraad geeft aan dat men de verbinding met de andere 5 locaties mist. Het lukt moeilijk om nieuwe vrijwilligers te werven, vooral op pastoraal inhoudelijk terrein zijn er vacatures.

Hengevelde

In de geloofsgemeenschap van Hengevelde staat de vitaliteit onder druk. Er is een beperkt aantal vrijwilligers die als dragers gezien kunnen worden. Kerkbezoek in het weekend is redelijk. Het dames en herenkoor kent trouwe leden. CANTU, een hechte groep jonge mensen, werkt samen met Delden.

De locatie is een plek met goede faciliteiten, gebouwen zijn goed onderhouden. De “dag-kerk” is een belangrijke meerwaarde.

Isidorushoeve

In St. Isidorushoeve is een sterke gezinsszin. Er zijn plannen voor verdere ontwikkeling van het dorp. De Dorpsraad heeft al veel voor elkaar gekregen. Er is één viering in het weekend en één viering door de week. Hier zijn nog wel eens een gezinsvieringen. Dit is een initiatief vanuit de geloofsgemeenschap. Er zijn andersoortige vieringen met het middenkoor. Er zijn ook parochianen uit St. Isidorushoeve die kerken in Haaksbergen. Er zijn nog maar een paar mensen die de kar trekken, desondanks zien wij de geloofsgemeenschap kwetsbaarder worden. In de richtingaanwijzer van 2018 geeft het parochiebestuur aan dat de zorgen rond gebouwen en vitaliteit er in de toekomst toe zullen leiden dat de kerk op termijn aan de eredienst zal moeten worden onttrokken.

Goor

De geloofsgemeenschap omvat een meer verstedelijkt gebied. Is te typeren als een warme gemeenschap, maar we treffen geen vitaal pastoraat aan. In het weekend is het kerkbezoek slecht te noemen. De woensdagmorgen vieringen worden beter bezocht, waarbij het sociaal moment belangrijk is. Er is samenwerking binnen de oecumene, o.a. diaconaal centrum in de Hofkerk. De Petrus en Paulus gemeenschap heeft samenwerking met de zorginstellingen Huize Herfstzon en De Stoevelaar. Het onderhoud gebouwen en financieel typeerde het parochiebestuur in 2018 al als zwak, met zorgen om gebouwen.

Beckum

In de H. Blasius kerk is op 17 juni 2023 de laatste eucharistieviering. In de loop van het jaar hoopt het parochiebestuur het kerkgebouwen aan een lokale stichting te kunnen overdragen. De lokale pastorale draagkracht is beperkt. Enkele activiteiten zouden doorgang kunnen vinden waaronder de viering door de week. Het pastorale team blijft ook voorgaan door de week. In de richtingaanwijzer van 2018 geeft het parochiebestuur al aan dat de geloofsgemeenschap niet meer levensvatbaar is en dat de kerk zal gaan sluiten.

Bentelo

In de kerk O.L. Vrouwe van Altijddurende Bijstand was op 18 maart 2023 de laatste eucharistieviering. Het proces tot overdracht aan een nieuwe eigenaar loopt. Dit is ook in de lijn met de richtaanwijzer van 2018. Sinds Pasen 2023 gaat het pastorale team daar niet meer voor in vieringen in het weekend. De wens is dat de vieringen door de week doorgaan, waarbij ook het pastorale team betrokken blijft. Lokaal geloven: gesprekken daartoe hebben geen vrijwilligers opgeleverd die daar werk van willen gaan maken. Een pastoraalsteun punt lijkt op dit moment niet wenselijk.

HH. Jacobus en Johannes

De gemeenschappen proberen door initiatieven een gastvrije parochie te zijn. Kerk en geloof leven nog wel in Borne. Er zijn vrijwilligers die (te) veel petten op hebben en gezien de leeftijdsopbouw is dat ook zorgelijk. Ook al bestaat de parochie maar uit 2 geloofsgemeenschappen, daarmee is samenwerking niet vanzelfsprekend. Voor de komende jaren hopen dat we samen wegen vinden tot gezamenlijke ontmoetingen en activiteiten. Het pastoraal team voorziet dat er binnen nu en 3 jaar er een bestuurlijke fusie zal plaatsvinden met de Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen kerk van Zenderen.

Borne

De St. Stephanuskerk is Eucharistisch Centrum. Hier is elk weekend één viering en één viering door de week. Ook hier zien we een kwetsbare kleinere groep parochianen en vrijwilligers. We zien wel dat de geloofsgemeenschap activiteiten onderneemt om aanwezig en betrokken te zijn de samenleving. De gebouwen bieden een goede facilitering.

Hertme

Er is elk weekend een viering en deze worden goed bezocht. Hertme is een kleine, hechte gemeenschap met aandacht voor bijv. vluchtelingenwerk. Er is in Hertme een grote gemeenschapszin en men is echt betrokken op elkaar. Opvallend is de hoge leeftijd van de vrijwilligers. De gemeenschap is wel actief wanneer er in het dorp een beroep om hen gedaan wordt. Het team vraagt zich af wat de betekenis van het kerkgebouw voor de toekomst kan zijn? Daarover willen we met betrokken in gesprek gaan.

Toekomstvisie 2025-2030

De teamleden zien het volgende beeld voor de toekomst van de parochies:

✦ Op weg naar één parochie:

- Op termijn zal het steeds moeilijker worden om bestuursleden voor 3 parochies te werven.
- Bepaalde functies en ondersteunende taken zullen niet meer alleen door vrijwilligers uitgevoerd kunnen worden. Er zullen meer betaalde functies komen of werkzaamheden worden uitbesteed.
- Pastorale team, parochiebestuur, locatieraden, pastoraatgroepen gaan met elkaar samen op weg. We zijn bondgenoten.
- Personele bezetting (pastorale team): er is plek voor hoogstens 3 fte na 2025 en in 2030 voor 2 fte.

✦ 12 geloofsgemeenschappen

- Het aantal kerkgebouwen, kerkgangers en vrijwilligers is verminderd, ook het aantal weekendvieringen.
- Kerken die nog over zijn hebben een regiofunctie, die in kwaliteit dienen te investeren.
- Kerkgemeenschappen zijn meer en meer kloosterkerken en missieposten.
- Van belang is gesprek over; “Waar hangen we ons geloof aan op, aan kerkgebouwen of aan de geloofsgemeenschappen?”
- Over 10 jaar zijn er mogelijk nog 2 of 3 kerken, totale parochiestructuur is dan niet meer aanwezig.
- De eucharistische centra zijn parochiekerken, gedragen door de vrijwilligers van verschillende plekken uit de parochie. Het zijn plekken waar gastvrijheid is.
- Hier komen mensen die er behoefte aan hebben en elkaar kennen.
- Koren zijn parochiekoren en niet langer gebonden aan geloofsgemeenschappen. Zij zingen beurtelings in het eucharistisch centrum.
- De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers is hoger geworden. Het aantal vrijwilligers is sterk afgenomen.

✦ Pastorale Keuzes maken:

- Het pastorale team zet zich in om het aanbod voor de gezinnen en jonge mensen prioriteit te geven. Dit is van belang voor de toekomst van gelovig leven en kerk-zijn.
- Belangrijk is de zorg, aandacht en wensen voor en door ouderen, waar onze kerk nu vooral uit bestaat.
- Doorgeven van onze geloofstraditie is belangrijk, d.w.z. structurele aandacht voor geloofsverdieping.
- Een goede organisatie van de diaconie is belangrijk, waarin wij dienstbaar kunnen zijn aan de vragen die vanuit de samenleving aan ons gesteld worden.
- Het pastorale team komt met voorstellen om stapsgewijs om het aantal vieringen te verminderen.

BELANGRIJKE THEMA'S -SPEERPUNTEN- VOOR DE KOMENDE JAREN

01. GEZINSPASTORAAT: Relatie jongeren en jonge gezinnen

Het pastorale team gaat investeren in jongeren en (jonge) gezinnen, die geïnteresseerd zijn en nieuwsgierig zijn naar het geloof. Daarbij willen we niet zo zeer kijken naar hoe het vroeger was. Wel kan er dankbaar gebruik gemaakt worden van de vitaliteit die nog in een geloofsgemeenschap is. Van natuurlijke contacten en ingangen kan gebruik worden gemaakt. We mikken op jongeren en gezinnen die interesse hebben in de levenswijze, niet alleen de events. Het is de persoonlijke relatie in je ziel met Jezus' Boodschap en Zijn leven. Belangrijk is het om weer in relatie te komen met deze doelgroep. Dat betekent opnieuw beginnen.

We hebben voor ogen om de schat van het geloof door te geven, zodat (jonge) gezinnen ook de dragers worden van dit nieuwe begin.

Het pastorale team vindt het belangrijk om gezinnen en jongeren uit de drie parochies van de Goede Herder, de Heilige Geest en de HH Jacobus en Johannesparochie bij elkaar te brengen en gezamenlijke activiteiten voor deze drie parochies te organiseren, zodat we onze energie en onze krachten bundelen. Daarnaast richten we onze aandacht op die plek waar de meeste jongeren en gezinnen komen.

De medewerking van de locatieraden en pastoraatsgroepen bij de uitvoering van deze plannen is onmisbaar.

Gezinspastoraat:

Het gezin wordt ook wel huiskerk genoemd, want het is bij uitstek de plaats waar kinderen spelenderwijs, in het dagelijks leven Jezus beter kunnen leren kennen door het voorbeeld en voorleven van hun ouders. In de praktijk van een gezinsleven is de geloofsopvoeding geen vanzelfsprekend gegeven. Het pastorale team ziet het als haar taak om een goed inhoudelijk programma te bieden om zo gezinnen in contact te brengen met het geloof in de Blijde Boodschap van Jezus Christus en daarin geloof en leven met elkaar te verbinden.

Denktank:

Dit project start met de vorming van een parochie-brede denktank. Een groep (jonge) ouders en andere geïnteresseerden die o.l.v. het pastorale team gaan nadenken over het wat en hoe van deze nieuwe vormen van pastoraat en catechese. In een werkplan worden de stappen en doelen verder uitgewerkt.

02. Doop, Eerste H. Communie en H. Vormsel

De initiatiesacramenten zijn van belang en dus ook een goede voorbereiding daarop van de ouders. Het pastorale team gaat meer investeren in de tijden tussen doop en eerste communie en vormsel maar ook daarna. Dat betekent meer gericht gezinscatechese. Zie hiervoor onder 01.

Er is een dalende tendens van het aantal dopelingen, eerstecommunicanten en vormelingen. De verwachting is dat de aantallen over 5 jaar gehalveerd zijn. De pastorale en catechetische (tijds-) investering is behoorlijke groot. Geconstateerd wordt dat vervolgens de deelname aan het gelovige leven door gezinnen en jongeren zeer beperkt is. De werkgroepen zijn op meerdere plekken aan nieuwe vrijwilligers toe. Er bestaat een hoge urgentie om draagvlak bij de werkgroepen te creëren en het werven van catechetische assistenten. Wellicht is het goed te kijken naar mensen in de drie parochies die theologische vorming hebben ontvangen.

Het pastorale team gaat werken aan inspirerende bijeenkomsten in kortlopende voorbereidingstrajecten.

In de 'denktank-gezinspastoraat' zal het contactleggen met ouders die een kind voor een initiatiesacrament laten deelnemen een agendapunt zijn.

Huidige werkwijze:

Doop: de voorbereiding op de doop van jonge kinderen gebeurt maandelijks centraal in Borne door de pastoraal werker samen met iemand van de doopwerkgroep voor de drie parochies. Volwassenen die katholiek willen worden voorbereid op hun doop en/of vormsel door een pastor, waar het kan in een groep, anders individueel. In tien bijeenkomsten worden zij voorbereid.

Eerste Communie:

Kinderen uit groep 4 worden in 6 bijeenkomsten voorbereid met behulp van de methode Blijf dit doen. Het aantal communicantjes daalt steeds, waardoor de afgelopen jaren het aantal trajecten en EHC vieringen is gedaald. Dit jaar zijn er twee trajecten: H. Geest en Hengelo/Borne. Werkgroep H. Geest is met name praktisch, werkgroep Goede Herder kan inhoudelijk bijeenkomsten verzorgen, maar bestaat uit twee zeventigers en 2 vijftigers, die iets met catechese hebben. Jacobus en Johannes heeft geen werkgroep. Kinderen uit Hertme doen hun Eerste Heilige Communie in Zenderen.

Vormsel:

Ook hier is sprake van een dalend aantal kinderen, waardoor er sinds vorig jaar nog één Vormseltraject is. De vormelingen hebben 6 bijeenkomsten (5 voor en 1 na het Vormsel). Er is een werkgroep Vormsel die praktisch ondersteunt. M-25 is in de coronatijd ter ziele gegaan. In de Franciscus en in de Lambertus wil men het jongerenwerk weer oppakken. In het pastorale team ontbreekt thans de menskracht en de deskundigheid voor jongerenwerk.

Sacramentencatechese in de toekomst

De toekomst voor de voorbereiding op de Eerste Heilige Communie en het Heilig Vormsel ziet het team in integratie in het gezinspastoraat: kinderen die hun Eerste Heilige Communie of Heilig Vormsel willen ontvangen, doen samen met hun ouders mee aan het jaarprogramma van de gezinszondagen en ontvangen dan in mei/juni het sacrament.

Bij de voorbereiding op de doop van ouders van jonge kinderen zal het pastorale team nou verbonden blijven, met ondersteuning van vrijwilligers en mogelijk een catechetisch assistent.

Catechetisch assistent:

Om bovenstaande plannen voor de toekomst te kunnen blijven begeleiden en uitvoeren is ondersteuning gewenst. De werving van 2 vrijwilligers die zich willen bekwamen als catechetisch assistent ziet het pastorale team als een belangrijke voorwaarde om de plannen te kunnen laten slagen. Er zal actief gewerkt worden aan de werving van vrijwilligers. Het Aartsbisdom leidt vrijwilligers op tot catechetisch assistent in een driejarige opleiding.

03. Geloofscommunicatie

Geloven doe je niet ineens. In de kring van het huisgezin kan geloof groeien bij kinderen en ouders. Daar zetten we in bij het thema “gezinspastoraat”. Ouders, maar ook anderen die zoekend zijn in geloof en spiritualiteit willen we ondersteunen. Het pastorale team werkt een aanbod uit van geloofsverdieping, geloofsgesprek, spiritualiteit onder de titel “volwassencatechese”.

Het gaat om activiteiten en bijeenkomsten voor volwassenen die tot doel hebben:

- meer vertrouwd raken met de Schrift met als doel verdieping van het leerlingchap: eigen gelovige weg, roeping en bestemming
- meer vertrouwd raken met de R.K. Kerk en Traditie
- ontmoeting, verdieping op de eigen levensweg
- vorming en toerusting voor vrijwilligers

Daarbij denken we o.a. aan:

- o Laagdrempelige ontmoeting
- o Wandelingen en geloofsgesprek
- o Inspirerende teksten/ Mystiek/ Muziek
- o Inhoudelijke vrijwilligers dag (en)
- o Programma maken voor sterke tijden (advent – vasten)

Concrete stappen:

In de parochies is een aantal activiteiten die gericht zijn op volwassen catechese. Het samenbrengen van de contactpersonen hiervan en het gesprek met elkaar om tot een breed programma-aanbod te komen, lijken een wenselijk startpunt.

De Werkgroep Driesprong, die een coördinerende taak had, is opgeheven. Mogelijk zijn vrijwilligers in de toekomst bereid met het pastorale team na te denken over een overkoepelende organisatie van parochie activiteiten rond geloofscommunicatie.

Toerusting en vorming van (nieuwe) vrijwilligers zal een belangrijke opdracht zijn voor het pastorale team. Door ontmoeting en inspirerende bijeenkomsten willen we nieuwe vrijwilligers verbinden aan het pastorale team en daardoor meer boven de lokale geloofsgemeenschappen.

04. Kerk en samenleving (diaconie)

In het Nieuwe Testament wordt het woord diakonia (dienst) heel breed gebruikt voor alle dienstwerk binnen de Kerk. Het uitgangspunt ligt in het leven van Jezus Christus: zijn leven in daad en woord als diaconie: “Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen”(vgl. Marcus 10,45). God dienen is mensen dienen, mensen dienen is God dienen. De werken van barmhartigheid, zoals verwoord in het Evangelie van Mattheüs (25, 31-46) zijn een belangrijke inspiratiebron. Het gaat daarbij om individuele inzet en betrokkenheid van parochianen en het gezamenlijk werken aan het helpen oplossen van noden. Kerk en samenleving zijn op elkaar betrokken. We voorzien dat lokale geloofsgemeenschappen in de toekomst meer en meer diaconale geloofsgemeenschappen zullen worden. Diaconie en liturgie, Eucharistie in het bijzonder, zijn met elkaar verbonden. Het bidden en overwegen in de geloofsgemeenschap staan niet los van de samenleving.

Parochiële Caritas Instelling (PCI)

Elk van de 3 parochies heeft een eigen Parochiële Caritas Instelling (PCI). De PCI van Parochie de Goede Herder en de PCI van HH. Jacobus en Johannesparochie trekken nauw samen op.

Alle 3 PCI besturen worden lokaal ondersteund door caritaswerkgroepen. Het is van belang dat binnen de lokale geloofsgemeenschap de caritaswerkgroepen zich goed bekend maken, zodat noden die gesignaleerd worden in de eigen omgeving doorgegeven kunnen worden.

Het pastorale team vindt een goed contact met de PCI-besturen belangrijk. We willen samen werken aan een (nieuwe) visie op het werk van caritas, zodat er aansluiting blijft bij de noden en vragen in de samenleving.

Missie-Ontwikkeling-Vrede (MOV)

De werkgroepen MOV die er zijn richten zich nu alleen nog maar op het inzamelen van geld voor vastenactie en adventsactie. Voor de komende jaren is het van belang om nieuwe vrijwilligers voor dit diaconale werk te werven. Ook werk maken van een nieuwe aanpak van deze activiteiten die passen bij de huidige tijd. Een onderdeel daarvan is diaconale bewustwording.

De landelijke organisatie van Vastenactie denkt ook na over de toekomst van MOV. Daar zullen we als parochies bij aansluiten.

Overige diaconale activiteiten

- Bezoekgroepen en ontmoetingsdagen

Parochie de Goede Herder: sinds 2017 is de ontmoetingsdag (80-plus) in Hengelo een grote activiteit. Tijdens de eucharistieviering is er de mogelijkheid het sacrament van de zieken te ontvangen. Er zijn ca 50 vrijwilligers betrokken.

Heilige Geest Parochie: In 2019 gestart met de ontmoetingsdag. Tijdens de eucharistieviering op deze dag wordt het sacrament van de zieken toegediend. Deze dag is een samengaan van de lokale bijeenkomsten uit de geloofsgemeenschappen.

Jacobus en Johannes Parochie: hier kende men ziekentriduüm. Het Katholieke Vrouwen Gilde organiseerde deze activiteit. Er lopen gesprekken om het pastorale team en de geloofsgemeenschappen van Borne en Hertme meer te betrekken.

Deze activiteiten zal het pastorale team begeleiden en verzorgen. Daarnaast zal het pastorale team werken aan een verdere samenwerking op diaconaal gebied. Het is belangrijk dat er één werkgroep diaconie komt voor de 3 parochies, waarin de krachten en werkzaamheden worden gebundeld.

Stuurgroep diaconie

De geloofsgemeenschap van Borne kent een stuurgroep Diaconie. Om het gehele diaconale veld in de drie parochies te kunnen coördineren en inspireren is het gewenst dat er één diaconale stuurgroep komt. Deze groep dient een afspiegeling te zijn van de 3 samenwerkende parochies. Naast deze taak zou de opdracht kunnen zijn:

1. *Hoe kunnen we vormgeven om met hart, ziel en handen te getuigen van de Blijde Boodschap van Jezus Christus in onze samenleving, waarbij we denken aan verschillende thema's: vluchtelingen, integratie, polarisatie, eenzaamheid, behoud van de Schepping, armoede, boerenproblematiek?*
2. *Hoe kunnen we vormgeven aan een diaconaal centrum?*

Diaconaal Centrum

Het pastoraal team wil plannen uitwerken om te komen tot één diaconaal centrum voor de drie samenwerkende parochies. Zo'n plek wordt opgebouwd en ondersteund door vrijwilligers uit de 12 geloofsgemeenschappen. Het is dan de centrale plek van diaconie in de parochie:

- Waar bestaande activiteiten kunnen er worden ondergebracht zoals bijvoorbeeld: maaltijden, lunch, zoals de Thaborgemeenschap nu kent, zondagse soep van de geloofsgemeenschap H. Franciscus.
- Voor inloop, ontmoeting en een goed gesprek.
- Voor diaconale activiteiten zoals de voorjaarsmarkt en najaarsmarkt (Thaborgemeenschap) en de MOV kan hier haar activiteiten voor de Derde Wereld ontvouwen.
- Het pastorale team denkt dat het aanstellen van een projectmedewerker, om dit diaconaal centrum op te bouwen, een grote meerwaarde heeft.

Het is wenselijk om zo'n diaconaal centrum in een stedelijk omgeving een kans van slagen te geven. Het pastorale team denkt dat de Franciscuskerk daartoe de meest geschikte locatie is. Daarnaast zijn er in de parochies H. Geest en Jacobus en Johannes ook mogelijkheden om (naar behoefte) een inloop- en ontmoetingsplek op te zetten.

Diaconaal assistent:

Om bovenstaande plannen voor de toekomst te kunnen blijven begeleiden en uitvoeren is ondersteuning gewenst. De werving van 1 of meer vrijwilligers die zich willen bekwamen als diaconaal assistent ziet het pastorale team als een belangrijke voorwaarde om de plannen te kunnen laten slagen. Er zal actief gewerkt worden aan de werving van vrijwilligers. Het Aartsbisdom leidt vrijwilligers op tot diaconaal assistent in een driejarige opleiding.

05. Pelgrimeren

Doelstelling Bedevaarten

Pelgrimeren, op bedevaart gaan, kan zijn als voeding en verrijking van ons katholiek gelovig leven. Daarom wil het pastorale team de mogelijkheid creëren om samen met jong en oud op bedevaart te gaan, zoals naar Kevelaar en Lourdes. We versterken de onderlinge band als pelgrims, in de verbondenheid met de wereldkerk, maar ook met parochiekerken/ geloofsgemeenschappen in Twente Zuid.

We willen de mogelijkheid creëren om samen met jong en oud op bedevaart te gaan als verdieping van ons geloven. Om het Heilige te "ervaren", om een gunst (bv. genezing) te gaan vragen of om respect te betuigen; om inspiratie te verkrijgen; om tot bezinning te komen of zelfs boete te doen voor misstappen (zonden); om een poosje afstand te nemen van een hectisch dagelijks bestaan; om 'de ervaring'; 'om er geweest te zijn'. Samen op pelgrimstocht zijn kan de onderlinge band versterken en helpen bij de opbouw van onze geloofsgemeenschappen.

Werkwijze:

- Het pastorale team wil gebruik maken van de aanspreekpunten/coördinatoren van verschillende bedevaartsoorden die er nu al zijn in de drie parochies. (Lourdes – Kevelaar)
- We gaan voor één gezamenlijke werkgroep van de nu bestaande aanspreekpunten/coördinatoren voor de drie parochies.
- We zorgen dat er een financieel netwerk is waarbij de niet draagkrachtigen ook de mogelijkheden hebben om op bedevaart te kunnen gaan.
- We sluiten ook aan bij het pelgrimsaanbod van het aartsbisdom Utrecht.

06. Werving, toerusting, vorming van en contact met vrijwilligers

In deze notitie over bouwen aan de kerk en geloofsgemeenschappen in dit deel van Twente Zuid wordt meerdere keren gesproken over de inzet van vrijwilligers in het pastoraat. Elke gedoopte is geroepen om met eigen talenten en mogelijkheden bij te dragen aan een missionaire kerk.

Tegelijk is aangegeven dat op veel plaatsen knelpunten ontstaan doordat vrijwilligers er geen opvolging zien. De gemiddelde leeftijd wordt steeds hoger en jongeren zijn lastig te motiveren om mee te doen. Voor de komende beleidsperiode zullen de parochiebesturen en het pastorale team samen gaan werken aan het opzetten van een (nieuw) vrijwilligersbeleid. Enerzijds om de waardering voor de inzet van de vrijwilligers te benadrukken en om inzicht te krijgen in de knelpunten en wensen voor invullingen van vacatures.

07. Lokaal geloven

Pastorale nabijheid in lokale geloofsgemeenschappen

Het pastorale beleidsplan van de parochie geeft richting en visie op het bouwen aan de kerk van de toekomst in de regio. De parochies staan een kerk voor ogen die met vertrouwen en vrijmoedig getuigt van het geloof in God. Een Kerk die door Christus gezonden is, zichtbaar aanwezig en in alles Hem wil navolgen en leerling zijn. De weg van Christus gaan betekent: verbindend, dienend, lerend en vierend er zijn, zijn als zout en gist waar we leven.

Belangrijk voor christengemeenschappen is hart en handen te openen om leerling van Jezus Christus te zijn. Het dubbele gebod van de liefde staat daarbij centraal: de liefde tot God en de liefde tot de naasten.

De liefde tot God: met name in de viering van de liturgie, in het bijzonder de eucharistie en de viering van de sacramenten. De catechese ondersteunt de persoonlijke geloofsontwikkeling en -groei.

De liefde tot de naasten: in de diaconie: het omzien naar elkaar: de mensen die hulp, ondersteuning of aandacht nodig hebben. Dit is een opdracht voor iedere gedoopte en ook voor geloofsgemeenschappen.

Voor christelijke geloofsgemeenschappen is de belangrijkste opdracht om leerling van Jezus Christus te zijn. Het is meer en meer een diaconale kerk doordat gelovigen het leven, geestelijk en materieel, delen. In die kerk zullen geloofsgemeenschappen zijn waarin bewuster de christelijke waarden geleefd worden. Jezus wijst in het Evangelie op het stevige fundament dat nodig is om te geloven (Mt. 7, 24-29). Fundamenten zijn onder een huis niet zichtbaar, maar van groot belang voor het gehele bouwwerk. Het huis op de rots is het symbool van mensen die in geloof en met vertrouwen hun leven de weg van Jezus gaan en samen bouwen aan Zijn Kerk.

Het lokale kerk-zijn wordt door de geloofsgemeenschap zelf vorm en inhoud gegeven. Dit is mede afhankelijk van de eigen mogelijkheden en wensen. Alles binnen het kader van het pastorale beleid. Dat is een nieuwe vraag aan gelovigen lokaal. Het komt nu veel meer aan op het getuigen van het persoonlijke geloof, getuigen in woord en daad: "Ga, en maak alle volkeren tot mijn leerlingen (Mt. 28, 19).

De Heer begint met de opdracht 'Maakt alle volkeren tot mijn leerlingen', en al het andere volgt daaruit. Maar juist die opdracht om 'leerlingen van Jezus te maken' vinden we vaak lastig. We zijn er meestal zelfs niet op gericht in onze parochies.

Projectgroep:

We stellen ons voor om in een project 'lokaal geloven' in onze parochies op te zetten, om met elkaar na te denken over deze opdracht en hoe we daar samen werk van kunnen maken. Dat begint bij de activiteiten die we nu al in dit kader uitvoeren.

We zien dat kerken kunnen sluiten, maar de lokale geloofsgemeenschap houdt niet op te bestaan!

Lokaal geloven zal in de toekomst meer en meer afhangen van de mensen in de dorpen en geloofsgemeenschappen zelf. Hoe zij op grond van doopsel en vormsel groeien in geloven, elkaar ontmoeten, ook in gebed. Lokaal leerling van Jezus zijn betekent ook omzien naar elkaar, vooral naar de mens in nood.

Parochianen dragen samen dat pastoraat. Het pastorale team kan hierbij ondersteunen, daar waar op dit moment levende netwerken zijn. Lokaal geloven vraagt wel vitale aanwezigheid van voldoende vrijwilligers.

08. Liturgische vieringen

Parochiekerken en liturgische vieringen

In alle 3 parochies zien we het aantal kerkgangers verminderen. In de beleidsperiode zal de formatie van het pastorale team afnemen. Het aantal viermomenten zal op elke locatie, fasegewijs, worden aangepast aan behoeften en mogelijkheden. Het pastorale team voorziet dat er in 2030 voor de huidige 3 parochies 2 of 3 parochiekerken voor de viering van de liturgie zullen zijn. De komende jaren zal er een vermindering zijn van de liturgische vieringen waarin leden van het pastorale team voorgaan.

Het beleidsplan van het Aartsbisdom Utrecht betreffende Eucharistievieringen, woord- en communievieringen en gebedsvieringen vraagt om aanpassingen voor 1-1-2028.

Het pastorale team zie mogelijkheden dat vrijwilligers de woord- en communievieringen overnemen in de verpleeghuizen. Het pastoraal team verzorgt 1x per jaar in verpleeghuizen een Eucharistieviering en ziekenzalving. Wellicht kan de Beweging Stromend water ons behulpzaam zijn met het zoeken naar nieuwe vormen van vieren (woord- en gebedsdiensten, themavieringen, oecumenische vieringen etc.)

Uitwerking van het vieringen rooster binnen de drie parochies:

In deze notitie, rond de toekomst van de parochies, geven we op meerdere plaatsen aan dat de draagkracht in geloofsgemeenschappen zwak is, er een kleine groep ouder wordende vrijwilligers is en parochiebesturen ook zorgen hebben m.b.t. facilitering. Het aantal kerkgangers bestaat in de meeste locaties uit ouderen en neemt af. Samenwerking tussen lokale geloofsgemeenschappen zien we ontstaan en dat is een belangrijk voorwaarde om te blijven zorgen voor het vieren van de liturgie en de eucharistie in het bijzonder. Het pastorale team zal verdere samenwerking tussen koren en andere liturgische vrijwilligers stimuleren en initiëren. Ook gaat zal gewerkt worden aan het begeleiden en vormen van vrijwilligers op het gebied van andere vormen van gebedsvieringen.

Het pastorale team gaat in gesprek over een nieuwe weekend vieringen rooster per 1 september 2024.

Wij stellen voor:

- In de eucharistische centra in Hengelo, Borne en Delen wordt wekelijks en op hoogfeestdagen eucharistie gevierd.
- In de overige kerken elke maand 2 vieringen, waarvan in elke geval een eucharistieviering. De tweede viering kan een woord- en communieviering zijn (tot 1-1-2028) waar of een teamlid of een vrijwilliger voorgaat.
- Daarnaast nodigen we de geloofsgemeenschappen uit om bijvoorbeeld 6 keer per jaar een dienst van woord en gebed met elkaar voor te bereiden en te houden.

Vieringen door de week

Bijna dagelijks is er in één van de kerken van de 3 parochies een (eucharistie-)viering. De veranderingen op locaties, de beschikbaarheid van vrijwillige voorgangers en pastores vragen om aanpassing van dit rooster. Het pastorale team zal uiterlijk 1-9-2024 met een nieuwe schema komen voor doordeweekse vieringen.

09. Missionaire Parochie

In het verleden functioneerden ook onze parochies in een overwegend christelijke cultuur, waar men vanzelfsprekend in deze Kerk opgroeide. In de afgelopen decennia is de wereld echter grondig veranderd. Voor de Kerk breekt nu een nieuw tijdperk aan. Een missionaire parochie herontdekt haar oorspronkelijke opdracht die elke gedoopte van Jezus ontvangt: “Ga uit over de gehele wereld en verkondigt het Evangelie aan heel de schepping”, (Marcus 16,15). Missionair zijn is een grote opgave voor parochies, maar wel van belang voor de toekomst. De missionaire parochie is een gemeenschap van mensen die allen die uitgesloten zijn uitnodigt. Een parochie die pastorale keuzes maakt, initiatief neemt om te evangeliseren om mensen naar Jezus en de kerk te brengen. Het groeien naar een missionaire parochie is een continu proces, waarbij elke gelovige met eigen talenten aan bijdraagt. Dit alles vraagt om moed en vertrouwen om nú te beginnen.

Het pastorale team zal, samen met parochianen, werk maken van een open en betrokken kerk met een open blik naar de samenleving. Pastorale projecten, zoals geloofscommunicatie, gebed en inzet voor de samenleving, zullen meer en meer voor het geheel van de 3 parochies worden georganiseerd.

Het pastorale team werkt aan het samenstellen van een leiderschap team missionaire parochie.

09. Pastorale organisatie

Het pastorale team beschrijft in dit document (o.a. pag. 7) een pastorale visie voor de komende jaren. Dit vraagt ook om een passende organisatie van het pastoraat in de drie nu nog samenwerkende parochies.

Het aartsbisdom Utrecht vraagt parochies om het pastorale beleid rond kaders te richten, t.w. het kernprogramma, pastorale nabijheid en innovatief pastoraat. Langs deze lijnen gaat het pastorale team in de vervolgstappen het beleidsplan opstellen.

1. Kernprogramma:

Hieronder wordt verstaan die activiteiten die in elke Rooms Katholieke parochie moeten gebeuren.

Het vieren van de liturgie, de sacramenten, pastoraal bezoek en individueel pastoraat, uitvaart.

Het pastorale team geeft uitvoering aan het kernprogramma van het parochiepastoraat. De coördinatie van de verschillende onderdelen van dit kernprogramma ligt rechtstreeks bij het pastorale team.

2. Pastorale nabijheid:

Onder pastorale nabijheid wordt dat verstaan wat ons tot gemeenschap maakt en lokale geloofsgemeenschap opbouwt, d.w.z. zorg en aandacht voor mede-parochianen en betrokkenheid bij stad/wijk of dorp.

We denken dan aan:

- Activiteiten die lokale nabijheid zichtbaar maken
- Ontmoeting en inloop
- Geloofsgesprek
- Gebedsmomenten
- Activiteiten rond omzien naar elkaar
- Bezoek zieken eenzamen
- Rouw- verliesverwerking
- Oecumene

Het pastorale team is bij die activiteiten waar nodig betrokken.

Pastorale Coördinatie Commissie (PCC)

De dagelijkse coördinatie van de activiteiten van de lokale geloofsgemeenschap berust bij één of meer daartoe door het pastorale team aangewezen personen.

Nu gebeurt dat veelal door lokale pastoraatsgroepen, Het bemensen van deze groepen kost steeds meer moeite. Daarom zetten we een transitie in waarbij de pastoraatsgroepen een nieuw platform gaan vormen ten dienste van het pastorale team. Elke locatie zorgt voor een tenminste één **pastoraal coördinator**. Alle pastorale coördinatoren vormen samen de Pastorale Coördinatie Commissie (PCC). De coördinatoren hebben nauw contact met het pastorale team bij de opzet en uitvoering van het parochiële en lokale pastorale programma.

3. Innovatief pastoraat:

Hierbij gaat het om nieuwe initiatieven om nieuwe mensen te bereiken. Het gaat om zin-zoekers en mensen voor wie de Kerk buiten beeld is geraakt. De ervaring leert intussen dat de nodige creativiteit en tijd nodig is om nieuwe mensen te kunnen raken met de Blijde Boodschap van het Evangelie. Andere vormen van vieren, laagdrempelige gebedsdiensten, geloofsgesprekken, laagdrempelig catechetisch aanbod en diaconale initiatieven kunnen daaraan bijdragen. Dit kan in de vorm van een kort of lang project of in de vorm van een terugkomende activiteit.

Zal het ons lukken om op een creatieve manier in te spelen op zingeving en levensbeschouwelijke vragen van de moderne mens van vandaag? Met durf en vertrouwen, geïnspireerd door de Heilige Geest, gebaande paden verlaten en nieuwe wegen zoeken.

Het pastorale team wil energie steken in:

1. Het opzetten van gezinspastoraat en jongerenpastoraat
2. Het opzetten en houden avonden voor geloofsverdieping, zoals Alpha.

Hiervoor dient tijd te worden vrijgemaakt. Zoals in deze notitie reeds is aangegeven kan die tijd o.a. gevonden worden door te stoppen met vieringen in verpleeghuizen. Vrijwilligers zouden deze vieringen kunnen gaan verzorgen. Ook het verminderen van het aantal weekend vieringen waarin leden van het pastorale team voor gaan zal ruimte geven.

Centraal Parochiesecretariaat

Het centrale parochiesecretariaat vervult een steeds grotere rol in de ondersteuning van het pastorale werk ten dienste van het pastorale team. Denk aan aanmeldingen voor sacramenten, opstellen vieringenroosters en communicatie met de lokale geloofsgemeenschappen. Het centrale parochiesecretariaat zorgt derhalve voor de afstemming van alle ondersteunende (administratieve en secretariële) activiteiten die bijdragen aan de goede voortgang van het pastoraat. De adequate personele bezetting is daarom noodzakelijk.

Tot Slot

De brainstormsessies in het pastorale team van de afgelopen maanden hebben geleid tot deze notitie. Het was een belangrijke aanzet tot verder gesprek en discussie met de drie parochiebesturen. Vervolgens heeft het pastorale team in het voorjaar 2024 deze toekomstvisie met locatieraden/pastoraatgroepen besproken. Het pastorale team zal jaarlijks een werkplan maken met daarin de speerpunten voor het lopende werkjaar.

Duidelijk is dat we als Kerk in een lastig tijdgewricht zitten. Al langer zien we om ons heen dat kerkelijke participatie afneemt, alsmede de relevantie van christelijk geloof in de samenleving. Voor de toekomst van kerk en parochies in deze regio dienen we rekening te houden dat er minder pastorale beroepskrachten beschikbaar zijn. Tegelijk hebben we te maken met minder vrijwilligers en een afnemende beschikbaarheid van kerkgebouwen. Het is daarom dat we samen belangrijke keuzes moeten maken rond pastoraat en de wijze waarop dit bestuurlijk wordt gefaciliteerd.

B I J L A G E N

I.1 Kaski-cijfers Parochie H. Geest

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal katholieken	12573	13074	12959	12847	12263	
Beckum		990	984	975	938	
Bentelo		1395	1450	1396	1350	
Delden		3390	3292	3242	3155	
Goor		4400	4380	4200	4053	
Hengevelde		1949	1911	1876	1875	
St. Isidorushoeve		1227	1218	1224	1188	
aantal RK huishoudens	6837	6076	6186	6133	6820	
Aantal adressen Kerkbalans	3826	3685	2930	3092	2555	
in procenten van aantal huishouden	55	60	47	50	37	
Aantal vrijwilligers incl koorleden	1531	1130	1424	860	702	
Aantal koorleden	378	337	342	280	231	
Aantal koorleden alleen koorlid		191	210	192	157	
Kerkgangers:						
Delden	204	164	X	141	163	
Goor	102	27	X	15	32	
Hengevelde	92	84	X	53	56	
St. Isidorushoeve	77	84	X	39	73	
Bentelo	72	76	X	53	34	
Beckum	23	26	X		19	
Doopsels 0 T/M 6 jaar	32	16	9	12	8	
7 tm/ 17 jaar		1				
18 jaar eo		1				
Eerste communies	84	47	47	24	30	
Vormsels	26	22	58	31	13	
Kerkelijk huwelijk	1	1	0	1	2	
Uitvaarten + begraven	48	31	41	38	23	
Uitvaarten + crematie	40	39	58	40	47	
Totaal uitvaarten	88	70	99	78	70	

1.2

Kaski-cijfers

HH. Jacobus en Johannes ²

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal katholieken	7744	7713				
aantal RK huishoudens	4263					
Aantal adressen Kerkbalans	884					
in procenten van aantal huishoudens	21					
Aantal vrijwilligers incl koorleden						
Aantal koorleden						
Aantal koorleden alleen koorlid						
Kerkgangers						
Borne	145	102	X	107	75	
Dijkhuiskapel Borne	58	56	X	20	18	
Hertme	68	39	X			
Doopsels 0 T/M 6 jaar	19		11	19		
7 tm/ 17 jaar						
18 jaar eo						
Eerste communies	36	20	20	13		
Vormsels	11	6	5	9		
Kerkelijk huwelijk	3		0	0		
Uitvaarten + begraven	22	26	22	10		
Uitvaarten + crematie	29	33	24	28		
Totaal uitvaarten	51	59	46	39		

² Geen volledig overzicht van de KASKI-cijfers beschikbaar

1.3

Kaski-cijfers

De Goede Herder ³

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal katholieken	15568	16453	16131	15821		
aantal RK huishoudens	9589					
Aantal adressen Kerkbalans	3611					
in procenten van aantal huishoudens	38					
Aantal vrijwilligers incl. koorleden	882		850			
Aantal koorleden	259					
Aantal koorleden alleen koorlid	174					
Kerkgangers: St. Lambertusbasiliek				150		
Franciscuskerk				88		
O.L. Vrouwekerk				75		
Thabor				50		
Doopsels 0 T/M 6 jaar	18	12	12	12	6	
7 tm/ 17 jaar						
18 jaar eo						
Eerste communies	72	54	36	32	27	
Vormsels	26	24	X	18	9	
Kerkelijk huwelijk						
Uitvaarten + begraven	19		13	16	13	
Uitvaarten + crematie	43		21	28	17	
Totaal uitvaarten	62		34	44	30	

³ Geen volledig overzicht van de KASKI-cijfers beschikbaar

I.4

Totaal Kaski-cijfers Samenwerkende Parochies

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal katholieken	36169					
Aantal RK huishoudens	20689					
Aantal adressen Kerkbalans	8321					
in procenten van aantal huishoudens	40					
Aantal vrijwilligers incl koorleden						
Aantal koorleden						
Aantal koorleden alleen koorlid						
Doopsels 0 T/M 6 jaar	69	28	32	43	14	
7 tm/ 17 jaar						
18 jaar eo						
Eerste communies	192	121	103	69	57	
Vormsels	63	52	63	58	21	
Kerkelijk huwelijk	4	1	0	1	2	
Uitvaarten + begraven	89	x	76	64	x	
Uitvaarten + crematie	112	72	103	96	73	

2 Pastoraal steunpunt bij kerksluiting in de Parochie Heilige Geest

Inleiding

Het bestuur en het pastorale team wil de geloofsgemeenschap de mogelijkheid bieden samen een pastoraal steunpunt te ontwikkelen op het moment dat de kerk in de geloofsgemeenschap aan de eredienst wordt onttrokken. Het steunpunt behoudt de naam van de geloofsgemeenschap en het steunpunt dient een herkenbare pastorale plek in het dorp te zijn om de pastorale en diaconale nabijheid in de geloofsgemeenschap te blijven ervaren en uit te dragen. Zo blijven we ook in het dorp als geloofsgemeenschap naar elkaar omzien en bij elkaar betrokken want naar elkaar omzien is een dienende taak van onze kerk. We moeten ons bij het opzetten van een pastoraal steunpunt realiseren dat het een steunpunt is en niet alle kerkelijke activiteiten in het dorp behouden kunnen blijven. We worden als parochianen van alle geloofsgemeenschappen in onze parochie opgeroepen in beweging te komen en toenadering te zoeken tot elkaar.

Pastoraal steunpunt

Doordeweekse vieringen

In de voorgesprekken hebben we op alle zes locaties aangegeven dat we in ieder geval de doordeweekse vieringen in de dorpen willen behouden, zoals die nu gepland zijn en zolang daaraan behoefte is. We denken dan aan minimaal tien gelovigen die naar de viering komen waarna een activiteit kan worden aangeboden. Als leden van het pastoraal team voorgaan kan worden gekeken naar de behoefte en de invulling van de activiteiten na de viering. Je zou bijvoorbeeld in de Maria maand één keer per week de rozenkrans kunnen bidden. Het zou ook een moment kunnen zijn voor pastorale gesprekken, samen koffiedrinken of een gezamenlijke lunch. Een maatschappelijk project met de school zou kunnen. Kinderen verzorgen een lunch voor ouderen. Jong en oud ontmoet elkaar). In het pastorale steunpunt zal een religieuze plek dienen te zijn met een kruisbeeld en een Mariabeeld om een kaarsje aan te steken. Je kunt bidden/stil zijn en hebt de mogelijkheid om de doordeweekse viering te vieren.

Ontmoeting en overleg

Daarnaast zal het pastorale steunpunt een plaats zijn waar de nog bestaande werkgroepen bijeen kunnen komen voor overleg of om koffie te drinken. We denken dan aan de mensen die de begraafplaats onderhouden of de bezoekgroepen en andere werkgroepen. Tevens zouden mensen daar hun intentie kunnen doorgeven die dan in de weekendvieringen in bv. Delden worden voorgelezen tijdens de Eucharistieviering (we zien dit nu ook gebeuren tijdens de vieringen via de kerkradio en de livestream vieringen tijdens het coronavirus). Het steunpunt zou ook een thuisbasis kunnen zijn voor de voorbereiding van een boerderijviering of oogstdankviering die vanuit de parochie wordt gehouden. Iedere geloofsgemeenschap heeft waarschijnlijk andere activiteiten en behoeftes voor de invulling van het pastorale steunpunt. We zullen op iedere plek samen moeten nadenken over de mogelijkheden en de initiatieven die tijdens het traject ontstaan voor de invulling van een werkbaar en waardevol pastoraal steunpunt voor de betreffende geloofsgemeenschap.

Het bovenstaande maakt helder dat een pastoraal steunpunt meer is dan alleen een plek om de doordeweekse vieringen te vieren. Als dat alleen het doel van het steunpunt is zullen we naar een ander oplossing voor de doordeweekse vieringen moeten zoeken.

Realisatie:

Gedragen door vrijwilligers

Een dergelijk steunpunt heeft alleen zin als er behoefte is vanuit de desbetreffende geloofsgemeenschap en er vrijwilligers zijn die zich voor dit pastorale steunpunt willen inzetten en dit samen met het bestuur en het pastoresteam willen opzetten. Denk dus bij de realisatie goed na of het haalbaar is en of er vrijwilligers zijn die zich hieraan willen verbinden.

Financiën

Het parochiebestuur van de H. Geest parochie heeft op de bijeenkomsten aangegeven dat er financiële ruimte is voor het opzetten van een pastoraal steunpunt maar per plek zal besproken moeten worden wat er mogelijk is.

Continuïteit

Na het opzetten van het pastorale steunpunt is het goed om regelmatig te bespreken, vooral in het begin, hoe het gaat en daarnaast elke twee jaar samen te evalueren met de vrijwilligers, de betrokkenen, het bestuur en het pastorale team van de H. Geestparochie of er nog behoefte bestaat en er genoeg vrijwilligers zijn om het steunpunt in stand te houden.

Locatie

Het pastorale steunpunt zou een combinatie kunnen zijn van een gezamenlijk gebouw waar dorpsactiviteiten en de kerkelijke activiteiten worden verwezenlijkt. Al dit het geval is dienen er goede afspraken te worden gemaakt zowel praktisch als financieel. Wie is waar verantwoordelijk voor. Denk dan bijvoorbeeld aan het beheer, verzekeringen, gebruik ed.

CHECKLIST

Voor welke activiteiten willen we het steunpunt opzetten? Voorbeeld

Doordeweekse vieringen

Koffiedrinken na de viering

Ontmoetingsplek voor werkgroepen

Vorbereiden doordeweekse vieringen

Werkgroep ziekenbezoek

Koffiedrinken voor de mensen die de begraafplaats onderhouden

Welke ruimtes hebben we nodig? Voorbeeld:

Een plek met meerdere ruimtes. (of één grote ruimte die beschut of afgesloten kan worden)

Een liturgische ruimte om een kaarsje aan te steken en de doordeweekse vieringen te vieren.

Een ruimte om koffie te drinken/ intenties op te geven/ te vergaderen-overleggen

Een mogelijkheid om koffie en thee te zetten, af te wassen (vaatwasser).

Wie hebben we nodig? Afhankelijk van het voorafgaande

Vrijwilligers

Beheerder(s)

Koster/gastvrouw

Bestuur

Pastorale team

Welk budget hebben we nodig?

Afhankelijk van het voorafgaande

3 Parochiële presentie na kerksluiting

Aanwezig/ beschikbaar

- Een *ruimte* in de geloofsgemeenschap; dat kan zijn een ruimte in de voormalige kerk, de pastorie of een andere ruimte in het dorp
- Waar kleine ontmoetingen kunnen worden georganiseerd – rondom bijvoorbeeld geloofscommunicatie
- Waar de kerkelijke koren kunnen repeteren
- Waar de kerkhofvrijwilligers koffie kunnen drinken
- Lokaal secretariaat
- Aanspreekpunt voor vrijwilligers

Pastorale presentie

- Omgekeerd huisbezoek
- Beschikbaar voor parochiële vrijwilligers – rondom toerusting
- Huisbezoek
- Representatie in de geloofsgemeenschap
- Kerstontmoetingen/paasontmoetingen en bij andere gelegenheden

Liturgische presentie

- Kerkelijke uitvaarten in voormalige kerkgebouw (woord en gebedsdiensten)
- Allerzielen
- Oudjaarsavond
- Paasviering (1ste paasdag) en Kerstviering
- Mariaviering
- Carnavalsviering
- Dagviering (door pastores en vrijwilligers)
(de vieringen zullen verzorgd worden door de parochiële vrijwilligers in de geloofsgemeenschap)

Noodzakelijke voorwaarden

- Parochiële vrijwilligers die coördineren, budgethouder, lokaal secretariaat (?)
- Parochiële vrijwilligers
- Kerkbijdrage geloofsgemeenschap
- Voldoende financiële draagkracht parochie H. Geest

Het pastoraal team, parochiebestuur en geloofsgemeenschap van de H. Geest evalueren om de twee jaar

- Draagkracht geloofsgemeenschap (vrijwilligers)
- Financiële draagkracht geloofsgemeenschap
- Financiële draagkracht parochie H. Geest
- Participatie vanuit de geloofsgemeenschap
- Draagkracht vrijwilligers
- Voorzieningen (de beschikbare ruimten)